

2. Берегиня [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://beregynya.pp.ua/index.php?lang=ru/> Доступ 06.10.2015
3. Вишивана Валківщина [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://valky-museum.at.ua/news/vishivana_valkivshhina/2015-08-20-77/ Доступ 06.10.2015
4. Вышивка нитками [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://golka.com.ua/Embroidery/embroidery-thread?gclid=COTj68bJ38gCFcTVcgodyMJkg/> Доступ 06.10.2015
5. Иголка – вышивка крестом [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.igolka.in.ua/> Доступ 06.10.2015
6. Интернет-магазин «Моток» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://motok.com.ua/ua/> Доступ 06.10.2015
7. Куп'янський краєзнавчий музей Харківської області [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://muzey.kupyansk.info/> Доступ 06.10.2015
8. Магія візерунку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vechornytsi.if.ua/kupyty/magiia-vizerunku/zagotovky-dlia-rushnykiv/13/80/1/> Доступ 06.10.2015
9. Маслійчук В.Л. Провінція на перехресті культур: Дослідження з історії Слобідської України XVIII-XIX ст.. – Харків: Харківський приватний музей міської садиби, 2007. – 400 с. (с.292)
10. Мельник М. Т. Специфіка прояву кітчю в фен-сфері [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua/iskystvo/97/16724-specifika-proyavu-kitchu-v-feshn-sferi.html/> Доступ 06.10.2015
11. Найкращі моделі вишивок для Ваших виробів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sloboganka.com.ua/poslugy-vyshyvku/> Доступ 06.10.2015
12. Настуня – журнал схем для вишивання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nastunya.com.ua/sell/> Доступ 06.10.2015
13. Новинки. Интернет-магазин «Моток» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://motok.com.ua/ua/shop/novelty/> Доступ 06.10.2015
14. Островецька О. М. Вплив законів зорового сприйняття на засоби візуальної презентації дизайну-продукту [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua/iskystvo/97/16809-vpliv-zakoniv-zorovogo-spriinyattya-na-zasobi-vizualno%D1%97-prezentaci%D1%97-dizajn-produktu.html/> Доступ 06.10.2015
15. Популярність вишивки крестиком и ее особенности [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://motok.com.ua/novosti-stati/populiarnost-vyshivki-krestikom-i-ee-osobennosti/> Доступ 06.10.2015

УДК 378.225

Омельченко Г. Ю., Коробкіна Т. В., Моїсєєва Н. І.

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ ЗНАТЬ ПСИХОЛОГА

Стаття присвячена аналізу структури та змісту гендерної компетентності, яка є базовим компонентом формування знань психолога. Обґрунтовано необхідність формування гендерної культури психологів університету, заснованої на ідеї гендерної рівності.

Ключові слова: *гендерна культура, гендерна компетентність, гендерні знання, гендерна чутливість, гендерна ідентичність.*

Статья посвящена анализу структуры и содержания гендерной компетентности, которая является базовым компонентом формирования знаний психолога. Обоснована

необходимость формирования гендерной культуры психологов университета, основанной на идеи гендерного равенства.

Ключевые слова: *гендерная культура, гендерная компетентность, гендерные знания, гендерная чувствительность, гендерная идентичность.*

The article is devoted to the analyses the structure and content of gender competence, which is a basic component of the formation of knowledge of psychology. The necessity of the formation of gender culture of psychology at the University, based on the idea of gender equality.

Key words: *gender culture, gender competence, gender knowledge, gender sensitivity, gender identification.*

Формування суспільства сталого людського розвитку вимагає гендерночутливої системи відносин, інтегрованої у діяльність органів державної влади, громадських організацій, закладів освіти. Українське суспільство потребує усвідомлення нових тенденцій світового розвитку і тих внутрішніх соціальних трансформацій, що відбуваються в людині і з людиною в умовах глобалізованого світу. Вирішити це завдання має ефективна система гендерної освіти та самоосвіти, компетентна допомога фахівців психологічної служби університетів. Особистісно-орієнтований підхід визнано визначальним напрямком розвитку сучасної освіти.

Дослідження гендерного компоненту освіти знаходяться на початку свого опрацювання. Успішно працюють у даному напрямку Дороніна Т., Кобелянська Л., Марущенко О., Малахова О., Світайло Н., Кікінежді О. та інші. Опубліковано кілька навчальних підручників з основ теорії гендеру. У них визначено суть поняття «гендер», досліджено зміст гендерної соціалізації, гендерної компетентності, проаналізовано гендерні ролі і стереотипи, розглянуто становлення жіночого руху та його зв'язки з соціальними змінами, політикою, законодавством. У центрі уваги дослідників та дослідниць теорія та методологія гендерних досліджень, концепція та практика упровадження гендерної освіти та виховання. Разом з тим багато питань гендерної освіти не знайшли свого належного висвітлення, ряд проблем залишаються дискусійними і потребують своєї конкретизації.

У сучасній педагогічній науці ще тривають науково-теоретичні пошуки щодо розуміння компетентності - компетентності фахівця. Досі не існує єдності щодо змісту термінів «компетентність» і «компетентність». Але спираючись на доповідь міжнародної комісії з освіти для XXI століття щодо необхідності майбутнім спеціалістам здобути не тільки професії але й отримати компетентність, яка надасть можливість отримати знання, уміння, навички, необхідні для ефективних міжособистісних стосунків, ми використовуємо поняття «компетентність».

На сучасному етапі дослідники гендеру в західних країнах підкреслюють, що гендерна компетентність стає частиною необхідних лідерських вмінь у професійних закладах, організаціях і є необхідною якістю для успішного ефективного менеджменту як і інші компетентності.

Гендерна компетентність відображає вміння ідентифікувати, де гендерні відмінності є значними і діяти таким чином, щоб забезпечувати більш справедливі практики для чоловіків і жінок. Як і більшість гендерних концепцій, значення гендерної компетентності специфічне і багатомірне. Гендерна компетентність може бути характеристикою, починаючи з особистих знань і вмінь до викладання, навчання і практики, до навчальних планів, літератури й політики.

Гендерна компетентність визначається особливою системою гендерних знань і практик, релевантних принципам паритетності статей. Гендерна компетентність психолога – це різновид професійних знань, які визначають його позицію в теоретичній, методичній та практичній фаховій діяльності. Гендерна компетентність психолога, з нашої точки зору, передбачає знання основ гендерної теорії; знання сучасних проблем і тенденцій гендерного розвитку; знання законодавчих та нормативних актів; розуміння особливостей гендерної соціалізації; володіння формами та методами гендерного навчання та виховання; уміння керувати процесом гендерної соціалізації; уміння організувати навчальний процес на основі гендерної рівності; здатність сформулювати власну гендерну ідентичність; уміння мотивувати студентів та студенток до гендерної самоосвіти.

Проблемне поле гендерних знань – це питання гендерної соціалізації та її наслідку – психології статевих відмінностей, диференціації набуття гендерної ідентичності, компенсаторних механізмів стевотипової поведінки. Освоєння гендерної культури зумовлене багатьма взаємопов'язаними соціальними чинниками.

Концепція андрогінії (С.Бем) є двовимірною моделлю гендерної поведінки. Андрогінність є не протиставленням жіночності та мужності, а їхньою інтеграцією, двоєдністю. Вона стирає зумовлені соціокультурними очікуваннями відмінності «чоловічого» і «жіночого», є необхідною умовою універсалізації гендерних ролей. Будь-яку зміну сімейного, соціального статусу особи не варто розглядати в контексті традиційних поглядів. У побудові програм особистісного зростання не може бути статевих обмежень. Від жінок

психолог може очікувати досягнення такої автономії поведінки, наполегливості, як і від чоловіка.

Компетентнісний підхід в гендерній освіті є відповіддю на вимоги часу, оскільки егалітаризм є стратегією як державної політики, так і змісту навчально-виховного процесу; уявленням про соціокультурну природу конструювання рівності-нерівності статі та її прояви; здатністю розв'язувати проблеми навчання і виховання з позиції егалітарної гендерної ідеології. Гендерні знання психолога включають уявлення про: біполярний конструкт гендеру (поляризація маскуліності-фемінності як жорстка дефініція статевих ролей в патріархальній культурі); андроцентризм як традицію підпорядкованості жіночої статі та домінування чоловічої; егалітарний (партнерський) конструкт гендеру; сексизм як упереджене та стереотиповане ставлення; приховану дискримінацію як насадження гендерних стереотипів у змісті навчальних матеріалів; стереотипні уявлення про гендер у викладачів та викладачок закладів вищої освіти.

Гендерний підхід в педагогічному процесі проявляється в здатності психолога до гендерної чутливості в організації навчально-виховного процесу; гендерного аналізу навчально-виховних матеріалів; формуванні егалітарних орієнтацій студентства шляхом поширення системи гендерних знань та реконструкції статевих стереотипів; сприянні гендерному самовизначенню студентів та студенток на засадах рівноправ'я, розвитку гендерної толерантності попри статеві стереотипи та упередження.

Гендерна ідеологія у психологічній практиці стверджує, що немає статевоповідних видів людської діяльності, освоєння будь-якого виду занять залежить від індивідуальних інтересів, здібностей, мотивації діяльності; і чоловік, і жінка відіграють однаково вагомі ролі в сім'ї та вихованні дитини; хлопчики і дівчатка, чоловіки і жінки мають рівні можливості в оволодінні трудовими вміннями та навичками, кар'єрного зросту; у вихованні дітей слід виходити з тези про рівні здібності, можливості статей та їхніх життєвих сценаріїв на майбутнє. Майже всі професії дорослих можуть здобувати як дівчата, так і хлопці.

Загалом, дедалі більше психологів починають усвідомлювати, що неможливо змінити роль статей, їх становище в сім'ї та суспільстві без відповідних змін в їхній свідомості. Як влучно зазначила М. Богачевська-Хом'як, саме «у розвинутих демократіях індивідууми творять суспільство, яке формує дієздатну державу».

Гендерна освіта сьогодні – це не лише запровадження гендерних навчальних курсів, перш за все вона передбачає формування нового світогляду, позбавленого ієрархії чоловічого і жіночого, формування гендерно-збалансованого середовища, врахування гендерного компоненту у методиці виховання і навчання.

Література

1. Бем С. Линзы гендера: Трансформация взглядов на проблему неравенства полов : пер. с англ. / С. Бем. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004. – 336 с.
2. Гендер і Ми. Інтегрування гендерного підходу в освіту та виховання: навч.-метод. посіб. – К., 2009. – 160 с.
3. Гендерна психологія : Навч. посіб / Т. В. Говорун, О. М. Кікінеджи. - К. : Вид. центр "Акад.", 2004. – 307 с.

УДК 37.017:316.346.2:377.36

Гура І. В., Ліницька І. В.

ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

У статті розглянуто основні напрями сучасних педагогічних досліджень з проблеми становлення гендерного виховання студентської молоді.

Ключові слова: гендер, гендерне виховання, гендерна рівність.

В статье рассмотрены основные направления современных педагогических исследований по проблеме развития гендерного воспитания студенческой молодежи.

Ключевые слова: гендер, гендерное воспитание, гендерное равенство.

The article deals with the main directions of modern pedagogical researches of the problem of the prospects of gender education development in Ukraine.

Key words: gender, gender education, gender parity.

На сучасному етапі наше суспільство повністю залежить від успіху своєї освітньо-виховної системи. Тому сучасний вітчизняний педагогічний простір покликаний виконувати особливу функцію у формуванні особистості людини, її інтелектуального й духовного потенціалу. Гендерна проблема за останні десятиліття постійно перебуває в центрі уваги Європейського співтовариства, яке формує гендерно-правовий простір, враховуючи гендерний аспект країн, що приєднуються до нього. Цьому сприяє поняття міжнародно-правових аспектів згендерного законодавства в країнах Європейського континенту, в яких узагальнено потреби відповідних перетворень [16]. Освітні заклади прийняли обов'язок щодо реалізації гендерної стратегії унавчально-виховні установи згідно з Концепцією Державної програми гендерної рівності від 2005 року. На основі цієї концепції відбуваються вагомні зміни, створюються певні умови для ефективного впровадження у навчальних закладах гендерних знань. Глибинний сенс таких знань